

CUPRINS

Capitolul 1

DEZVOLTAREA ISTORICĂ A DREPTULUI INTERNAȚIONAL ȘI A ȘTIINȚEI SALE.....	11
1.1. Apariția primelor reglementări în domeniul dreptului internațional	11
1.2. Evoluția dreptului internațional până în prezent.....	12
1.3. Știința dreptului internațional.....	13

Capitolul 2

NOȚIUNEA, TRĂSĂTURILE CARACTERISTICE, OBIECTUL ȘI IZVOARELE DREPTULUI INTERNAȚIONAL PUBLIC.....	15
1. Acordul de voință - fundamentul dreptului internațional	15
2. Obiectul și izvoarele dreptului internațional.....	17
2.1. Obiectul dreptului internațional.....	17
2.2. Izvoarele dreptului internațional.....	18
2.2.1. Tratatul internațional.....	18
2.2.2. Cutuma internațională.....	19
2.2.3. Principiile generale de drept.....	21
2.2.4. Mijloace auxiliare.....	23
2.2.5. Tendințe de formare a unor noi izvoare de drept internațional contemporan.....	29
2.2.6. Uzanțele internaționale.....	30
3. Definirea cutumei. Însemnătatea și locul cutumei în cadrul izvoarelor de drept internațional	30
3.1. Caracteristicile cutumei internaționale	33
3.2. Fundamentul cutumei internaționale	34
3.3. Elementele constitutive ale procesului de formare a cutumei internaționale.....	34
3.3.1. Practica guvernamentală și diplomatică	35
3.3.2. Legi interne	36
3.3.3. Decizii juridice interne	36
3.3.4. Tratatul internațional.....	36
3.3.5. Deciziile arbitrare și judiciare internaționale.....	36
3.4. Elementele cutumei internaționale în condițiile actuale ale relațiilor dintre state	37
3.5. Noțiunea și însemnătatea cutumei internaționale în procesul înfăptuirii unor noi relații între state	40
3.5.1. Noțiunea cutumei internaționale în procesul înfăptuirii unor relații internaționale	40
3.5.2. Componentele cutumei internaționale în condițiile actuale	41
3.5.3. Însemnătatea cutumei în procesul normativ internațional	44
4. Deosebirile dintre dreptul internațional și dreptul intern. Sancțiunea în dreptul internațional.....	47
4.1. Deosebiri privind obiectul de reglementare.....	47
4.2. Deosebiri privind modul de elaborare a normelor.....	47
4.3. Deosebiri privind subiectele de drept	48
4.4. Deosebiri privind sistemul de aplicare și sancționare a normelor.....	48
5. Trăsăturile specifice	63
6. Definiția dreptului internațional.....	63
7. Raporturile între dreptul internațional și dreptul intern.....	63
8. Despre sistemul dreptului internațional	64
8.1. Dreptul internațional economic	65
8.2. Dreptul internațional al dezvoltării	65

Capitolul 3

SUBIECTELE DREPTULUI INTERNAȚIONAL.....	67
3.1. Statul - principal subiect al dreptului internațional contemporan.....	68

3.1.1. Structura și calitatea acestora de a fi subiecte de drept internațional	71
3.1.2. Neutralitatea statelor	73
3.1.3. Statele dependente	74
3.1.4. Vaticanul (Statto de la Città del Vaticano)	74
3.2. Dobândirea calității de subiect de drept internațional	74
3.2.1. Recunoașterea statelor	75
3.2.2. Succesiunea statelor	78
3.3. Organizațiile internaționale	80
3.4. Mișcările de eliberare națională	80
3.5. Teorii în doctrina cu privire la individ	82

Capitolul 4

PRINCIPIILE FUNDAMENTALE ALE DREPTULUI INTERNAȚIONAL CONTEMPORAN 84

4.1. Principiul egalității suverane	85
4.2. Principiul îndeplinirii cu bună-credință a obligațiilor internaționale (<i>pacta sunt servanda</i>)	88
4.3. Dreptul popoarelor de a-și hotărî singure soarta (principiul autodeterminării)	88
4.4. Principiul neamestecului în treburile interne (principiul neintervenției, neimixtunii)	89
4.5. Principiul nerecurgerii la forță și la amenințarea cu forța (principiul neagresiunii)	90
4.6. Principiul soluționării pe cale pașnică a diferendelor internaționale	91
4.7. Principiul cooperării	92
4.8. Principiul respectării drepturilor omului	92
4.9. Principiul protejării mediului înconjurător	94

Capitolul 5

TERITORIUL DE STAT ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL 96

5.1. Elementele teritoriului de stat	97
5.1.1. Spațiul terestru	97
5.1.2. Spațiul acvatic	97
5.1.3. Spațiul aerian	99
5.2. Regimul de frontieră și bună vecinătate	100
5.2.1. Regimul juridic al frontierelor de stat	101
5.2.2. Acorduri bilaterale și multilaterale cu privire la frontierele de stat	101
5.2.3. Buna vecinătate	102
5.3. Cooperarea statelor în vederea prevenirii modificărilor teritoriale	104
5.3.1. Cooperarea în cadrul Organizației Națiunilor Unite în vederea prevenirii modificărilor teritoriale	106
5.3.2. Prevederile tratatelor bilaterale	108
5.3.3. Rezolvarea situațiilor de criză cu ajutorul organizațiilor internaționale cu caracter universal sau regional	109
5.4. Fundamentul juridic al bunei vecinătăți	112
5.5. Frontiera de stat a României	119
5.5.1. Regimul juridic al frontierei de stat a României	120
5.5.2. România și relațiile sale cu vecinii în vederea asigurării integrității teritoriale	122
5.6. Fluviile internaționale	124
5.6.1. Regimul juridic al fluviilor internaționale	124
5.6.2. Regimul juridic al Dunării	124
5.6.3. Canalul Dunăre - Marea Neagră	125
5.7. Canalele maritime internaționale	125
5.8. Spațiul aerian	126
5.8.1. Regimul juridic al spațiului aerian	126
5.8.2. Colaborarea internațională	126
5.8.3. Regimul juridic al spațiului aerian român	139

Capitolul 6

ZONE CU REGIMURI JURIDICE SPECIALE 144

6.1. Zonele demilitarizate	144
----------------------------------	-----

6.2. Zone neutralizate.....	145
6.3. Zone denuclearizate	145
6.4. Regimul juridic al zonelor polare	149
6.4.1 Regimul juridic al Antarcticii	149
6.4.2. Regimul juridic al Arcticii.....	151
6.5. Regimul juridic al spațiului extraatmosferic.....	151
6.5.1. Problema necesității unei delimitări	152
6.5.2. Instrumente juridice internaționale care reglementează activitatea statelor în spațiul extraatmosferic.....	156
6.6. Principii generale ale dreptului spațial.....	159
6.7. Principii și norme speciale de drept spațial	160
6.8. Cooperarea statelor în spațiul extraatmosferic	169
6.9. Tratat cu privire la principiile care conduc activitatea statelor în explorarea și folosirea spațiului extraatmosferic, incluzând luna și celelalte corpuri cerești.....	173
Capitolul 7	
ASPECTE ALE POPULAȚIEI ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL.....	177
7.1. Aspecte privind cetățenia în dreptul internațional	177
7.1.1. Moduri de dobândire și de pierdere a cetățeniei în dreptul internațional.....	177
7.1.2. Alte cazuri de pierdere a cetățeniei române.....	181
7.2. Unele aspecte privind statutul refugiaților	183
7.2.1. Bazele protecției refugiaților	185
7.2.2. Asigurarea protecției	188
7.3. Evoluții recente.....	190
7.3.1. Activitățile Înaltului Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați în România	194
7.3.2. Delimitarea refugiaților de alte categorii de persoane care au părăsit teritoriul statului al cărei cetățenie o au	196
7.4. Regimul juridic al străinilor.....	196
7.4.1. Forme de tratament pentru străini	197
7.5. Aspecte privind minoritățile.....	201
Capitolul 8	
DREPTUL MĂRII.....	203
8.1. Noțiuni generale.....	203
8.2. Regimul juridic al mării teritoriale	204
8.3. Zone maritime cu regim special	207
8.3.1. Zona contiguă.....	207
8.3.2. Zona economică exclusivă.....	208
8.3.3. Platoul continental	208
8.4. Marea liberă	209
8.5. Zona teritoriilor submarine	210
8.6. Regimul juridic al strâmtorilor	211
Capitolul 9	
TRATATUL ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL.....	214
9.1. Elementele tratatului	215
9.1.1. Elemente esențiale ale tratatului	215
9.1.2. Elementele accesorii ale tratatului	216
9.2. Încheierea tratatelor	216
9.2.1. Fazele încheierii tratatelor internaționale.....	216
Capitolul 10	
ORGANIZAȚIILE INTERNAȚIONALE.....	225
10.1. Organizații internaționale cu vocație universală.....	227
10.1.1. Liga Națiunilor	227
10.1.2. Organizația Națiunilor Unite	227

10.1.2.1. Sistemul Organizației Națiunilor Unite.....	229
10.1.2.2. Instituțiile specializate ale O.N.U.....	236
10.2. Organizații internaționale regionale.....	238
10.3. Organizații internaționale cu caracter economic.....	249
10.3.1. Uniunea Europeană.....	249
10.3.2. Aderarea României la Uniunea Europeană.....	251
10.3.3. Sistemul instituțional al Uniunii Europene (U.E.).....	262
10.3.3.1. Instituțiile și organele principale ale Uniunii Europene (U.E.).....	263
10.3.3.2. Alte organe prevăzute în tratate(Organe secundare, consultative potrivit modificărilor introduse de Tratatul de la Lisabona).....	269
10.4. Organizații internaționale cu preocupări preponderente în domeniul drepturilor omului.....	272
10.5. Organizații internaționale cu vocație politico-militară.....	273

Capitolul 11

DREPT DIPLOMATIC ȘI CONSULAR.....	288
11.1. Organele statului pentru relațiile internaționale.....	289
11.1.1. Organele interne ale statului pentru relațiile internaționale.....	289
11.1.2. Organele externe ale statului pentru relațiile internaționale.....	290
11.2. Inviolabilități, imunități și privilegii diplomatice.....	293
11.2.1. Inviolabilitățile diplomatice.....	293
11.2.2. Imunitățile de jurisdicție.....	294
11.2.3. Privilegiile diplomatice.....	295
11.2.4. Durata și aplicarea statutului juridic privilegiat.....	296
11.3. Inviolabilități, imunități și privilegii consulare.....	296
11.4. Alte considerente cu privire la misiunile diplomatice și oficiile consulare.....	296
11.5. Succese ale diplomației românești după 1989.....	297
11.5.1. Primirea României în cadrul Consiliului Europei.....	297
11.5.2. Reacordarea pe bază de reciprocitate cu SUA a clauzei națiunii celei mai favorizate.....	299

Capitolul 12

REZOLVAREA DIFERENDELOR INTERNAȚIONALE.....	302
12.1. Mijloace politico-diplomatice.....	302
12.1.1. Tratatul diplomatic direct.....	302
12.1.2. Bunele oficii.....	304
12.1.3. Mediarea.....	306
12.1.4. Anchetă internațională.....	307
12.1.5. Concilierea internațională.....	309
12.2. Mijloace pașnice cu caracter jurisdicțional.....	311
12.2.1. Arbitrajul internațional.....	311
12.2.2. Justiția internațională.....	312
12.3. Rezolvarea pe cale pașnică a diferendelor internaționale în cadrul organizațiilor internaționale.....	315
12.3.1. În cadrul organizațiilor internaționale generale.....	315

Capitolul 13

RĂSPUNDEREA ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL.....	320
13.1. Răspunderea pentru fapte ilicite din punct de vedere internațional.....	320
13.1.1. Răspunderea statelor.....	320
13.1.2. Răspunderea persoanelor fizice.....	321
13.1.3. Răspunderea în dreptul internațional.....	321
13.2. Cauze care înlătură caracterul ilicit al faptului.....	322
13.3. Consecințele răspunderii.....	322
13.3.1. Cazurile în care este angajată răspunderea materială.....	323
13.4. Răspunderea statelor pentru consecințe, produse de activități neinterzise de dreptul internațional.....	325

Capitolul 14

NORME DE DREPT INTERNAȚIONAL UMANITAR	326
14.1. Definiția, domeniul de aplicare și principiile generale ale dreptului internațional umanitar	326
14.1.1. Definiția și domeniul de aplicare	326
14.1.2. Principiile generale ale dreptului internațional umanitar	327
14.2. Codificarea dreptului internațional umanitar	327
14.3. Interdicții cu privire la folosirea unor mijloace și metode de luptă	329
14.3.1. Interzicerea atacării obiectivelor fără caracter militar	329
14.3.2. Interzicerea folosirii unor categorii de arme	329
14.3.3. Metode de luptă interzise.....	330
14.4. Persoanele protejate	330
14.4.1. Răniții, bolnavii și naufragiații	330
14.4.2. Prizonierii de război	331
14.4.3. Populația civilă	332
14.5. Bunuri protejate	333
14.5.1. Bunuri cu caracter sanitar	333
14.5.2. Bunuri cu caracter civil, bunuri culturale și lăcașurile de cult	333
14.6. Aplicarea normelor dreptului internațional umanitar	334
14.6.1. Măsuri de răspunderi concrete pentru aplicarea convențiilor și protocoalelor care revin părților contractante și părților în conflict.....	334
14.6.2. Rolul comitetului internațional al Crucii Roșii	335
14.7. Încălcarea normelor dreptului internațional umanitar.....	335
14.7.1. Crimele de război și crimele contra umanității	335
14.7.2. Răspunderea pentru nerespectarea dreptului internațional umanitar.....	336

ANEXE

Anexa nr. 1

CARTA ORGANIZAȚIEI NAȚIUNILOR UNITE	338
--	------------

Anexa nr. 2

CONVENȚIA CU PRIVIRE LA RELAȚIILE DIPLOMATICE ÎNCHEIATĂ LA VIENA LA 18 APRILIE 1961	351
--	------------

Anexa nr. 3

CONVENȚIA DE LA VIENA CU PRIVIRE LA RELAȚIILE CONSULARE	358
--	------------

Anexa 4

DECLARAȚIA UNIVERSALĂ A DREPTURILOR OMULUI	371
---	------------

Anexa 5

CONVENȚIE PRIVITOARE LA REGIMUL STRĂMTORILOR SEMNATĂ LA MONTREAUX, LA 20 IULIE 1936.....	374
---	------------

Anexa 6

CONVENȚIE DESPRE REGIMUL NAVIGAȚIEI PE DUNĂRE.....	381
---	------------

Anexa 7

ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA MINISTERULUI AFACERILOR EXTERNE - modificată prin H.G. nr. 546/2017, H.G. nr. 944/2017, H.G. nr. 356/2018	386
--	------------

Anexa 8

Ordonanța de Urgentă a Guvernului nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România - republicată (M.Of. nr. 421/05.06.2008) modificată și completată prin O.U.G. nr. 14/07.03.2018 aprobată prin Legea nr. 210/25.07.2018.....	396
---	------------

Anexa 9	
Legea nr. 590 din 22 decembrie 2003	406
BIBLIOGRAFIE	417
ABREVIERI ȘI ACRONIME	424